

Styrdokument

Dokumentets namn:
Tillgänglighetsplan för valnämnden

Diarienummer:
VN-2026-21

Typ av dokument:
Riktlinjer

Version:
1

Beslutad av:
Valnämnden

Datum för beslut:
2026-04-24

Framtagen av:
Valnämndens kansli

Organisation/område:
Valnämnden

Ansvarig chef:
Daniel Olsson

Uppföljd:

Reviderad av:

Reviderad:

Ansvarig för uppföljning/revidering:
Valnämnden

Följs upp:

Tillgänglighetsplan RKR-val 2026

Innehåll

Inledning	3
Valnämndens ansvar	3
Mål för tillgänglighetsarbetet	4
Åtgärdsplan för att genomföra ett tillgängligt val	5
Fysisk tillgänglighet	5
Informativ och kommunikativ tillgänglighet	7
Psykosocial tillgänglighet	9
Kognitiv tillgänglighet	10
Tillgänglighetsarbete i samverkan	11

Inledning

Att medborgare ges goda möjligheter att rösta i fria allmänna val är en hörnsten i det demokratiska samhället. För att alla röstberättigade ska ges denna möjlighet krävs att val genomförs på ett tillgängligt sätt.

Det finns inga formella, juridiska hinder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna rösta i svenska allmänna val. De hinder som ändå kan uppstå beror bland annat på bristande tillgänglighet. Att arbeta med tillgänglighet innebär att redan från början utgå ifrån att människor har olika förutsättningar för att inte exkludera någon.

Valnämndens ansvar

Varje nämnd i kommunen ansvarar för tillgänglighet, delaktighet och inkludering för personer med funktionsnedsättningar.

Det är valnämnden i respektive kommun som ansvarar för de lokaler som ska användas i allmänna val. Valnämnderna ansvarar också för den utbildning som är obligatorisk för alla röstmottagare, det vill säga de som har hand om vallokalen, som vid behov kan hjälpa väljare och som tar emot väljarnas röstsedlar.

I enlighet med vallagen har respektive valnämnd (lokal valmyndighet) att följa nedan lagkrav vad beträffar tillgänglighet.

20 § Varje kommun ska se till att det finns lämpliga lokaler som kan användas som vallokaler och som i fråga om lokalisering, tillgänglighet och öppethållande ger väljarna goda möjligheter att rösta.

22 § I val som gäller hela landet ska varje kommun se till att det finns lämpliga lokaler som kan användas som röstningslokaler och som i fråga om lokalisering, tillgänglighet och öppethållande ger väljarna goda möjligheter att rösta.

7 a § Om ett röstmottagningsställe under någon tid när röstmottagning sker inte är tillgängligt för väljare med funktionsnedsättning, får röstmottagarna ta emot dessa väljares valkuvert utanför röstmottagningsstället, om det kan ske under betryggande former. Lag (2014:301).

Mål för tillgänglighetsarbetet

Målet med valnämndens tillgänglighetsplan är att på ett systematiskt och strukturerat arbetssätt förbättra tillgängligheten i det praktiska genomförandet av RKR-val 2026 vad gäller lokaler, bemötande, information, kommunikation och valorganisationen som helhet. Valnämnden strävar efter att i högre utsträckning synliggöra, dokumentera och beakta behov kopplade till funktionsstöd och tillgänglighet vid genomförande av val. Syftet med tillgänglighetsplanen är såvida att förenkla för alla röstberättigade Malmöbor som vill rösta.

Valnämnden i respektive kommun ansvarar för att alla röstmottagningsställen som ska användas i allmänna val ska vara tillgängliga för de som har en funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning ska kunna rösta och delta i demokratiska processer på jämlika villkor som andra.

De praktiska barriärerna ska därför motverkas och röstmottagningslokalerna ska också vara lätta att besöka med öppettider som ger väljarna goda möjligheter att rösta.

Malmö är en växande stad och valnämnden har inför RKR-val 2026 beslutat om en utökning av ett nytt valdistrikt (totalt 215 st.), och ytterligare fem förtidsröstningslokaler (totalt 26 st.). Den nya valdistriktsindelningen och placering av förtidsröstningslokaler ger förutsättningar för en bättre service till Malmöborna, och innebär att nya röstmottagningslokaler ska identifieras och prövas utifrån ett tillgänglighetsperspektiv i samverkan med andra berörda förvaltningar.

Valnämnderna ansvarar också för den utbildning som är obligatorisk för alla röstmottagare, det vill säga de som tjänstgör i vallokalen med att ta emot väljarnas röster, och som vid behov även hjälper väljare vid röstning.

Åtgärdsplan för att genomföra ett tillgängligt val

I strävan att uppnå ett tillgängligare val i samband med RKR-valen 2026 har valnämnden identifierade ett antal former av tillgänglighet med tillhörande åtgärdsaktiviteter.

I syfte att öka den generella tillgängligheten och för att motverka köbildning vidtar valnämnden inledningsvis följande åtgärder:

- Valnämnden arbetar utifrån principen att övergå från mindre vallokaler (exempelvis förskolor) till större vallokaler som gymnastiksalar och sporthallar då möjlighet finns. Att kunna röra sig fritt i lokalen är bra för alla, men extra viktigt för personer med nedsatt rörelseförmåga och som använder rullstol eller rollator. Inför valnämndens beslut om vallokaler ska särskilt bedömning göras utifrån alternativa större lokaler i omnejd.
- Valnämnden arbetar för enhetliga och generösa öppettider för förtidsröstning. Väljare som i brist på tid eller av annan anledning vill undvika köer ska ges goda möjligheter att förtidsrösta. Valnämnden ska i dialog med kulturnämnden hitta möjligheter att kunna erbjuda enhetliga och generösa öppettider på stadens bibliotek för förtidsröstning.

Fysisk tillgänglighet

Fysisk tillgänglighet i samband med val innebär att röstmottagningslokalerna ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, lätta att besöka och ha öppettider som ger väljarna goda möjligheter att rösta.

Valnämndens aktiviteter för att uppnå fysisk tillgänglighet och motverka praktiska barriärer:

- Valnämnden ska göra besiktning ur ett tillgänglighetsperspektiv (utifrån Myndigheten för delaktighets checklista) av samtliga röstmottagningslokaler och med särskilt fokus på nytillkomna vallokaler, de vallokaler som erhållit synpunkter samt de anläggningar som rymmer ett flertal vallokaler. Tillgänglighetsstatus på samtliga vallokaler ska dokumenteras i valmyndighetens valdatasystem för att på så vis bli åtkomligt för allmänheten.

- Avskärmningar i röstmottagningslokaler ska inte leda till försämringar av tillgänglighet för väljare med funktionsnedsättning. Valsedelställen ska placeras så att personer med funktionsnedsättning kan ta sina valsedlar på samma villkor som övriga väljare. Detta ska tydligt framgå vid utbildning av ordföranden och vaktmästare.
- Valnämnden ska identifiera geografiskt utspridda röstningslokaler med generösa öppettider för att erbjuda närhet till medborgare i hela kommunen.
- Samtliga röstmottagningslokaler ska vara utrustade med låga valbås för väljare som behöver sitta ner.
- Valnämnden ska utforma och skapa nya integrerade valsedelställ/valbås för samtliga röstningslokaler som är bredare än vid tidigare val för att underlätta ytterligare för personer med funktionsnedsättning samt skapa utrymme för medföljare till väljare med hjälpbehov. Därutöver ska den nya utformningen också underlätta flödet i röstningsprocessen samt stärka valhemligheten.
- Samtliga valbås vid förtidsröstning och vallokaler under valdagen ska utrustas med extra belysning för att säkerställa tillgängligheten.
- Samtliga röstmottagningslokaler ska utrustas med förstoringsglas.
- Valnämnden ska utrusta en strategiskt utvald röstningslokal med portabel hörselslinga.
- Valnämnden ska erbjuda förtidsröstning med begränsat tillträde samt ambulerande röstmottagare för väljare med särskilt behov under hela röstningsperioden.
- Utöver erbjuden förtidsröstning vid vård- och omsorgsboenden, låsta behandlingshem, häkten och kriminalvårdsanstalter så ska valnämnden även undersöka möjlighet att erbjuda röstning på olika former av mötesplatser såsom för äldre, hemlösa, daglig verksamhet mm.
- Valnämnden ska även erbjuda ambulerande röstmottagare till polisens arrest vid behov.
- Samtliga förtidsröstningslokaler ska vara utrustade med datorer och skanners för att kunna hantera röstning utan röstkort.

- Valnämnden ska i röstmottagarnas obligatoriska utbildningar inkludera de vanligaste tillgänglighetsaspekterna med koppling till lokaler, bemötande, röstningsförfarande och information. Röstmottagare ska på obligatoriska utbildningar ges kännedom om sin uppgift att erbjuda individuellt stöd som hjälpmedel, ledsagning och personlig assistans.
- Röstmottagningslokalerna ska upplevas som trygga och säkra för väljare och röstmottagare. Detta är en viktig faktor vid val av lämplig lokal och vid förberedelser av röstmottagarnas utbildningar.

Informativ och kommunikativ tillgänglighet

Alla röstberättigade medborgare ska kunna ta del av och förstå information som avser deltagande i val. Information ska därför vara tydligt utformad på lätt svenska och andra språk samt med kompletterande bilder.

Valnämndens aktiviteter för att uppnå informativ och kommunikativ tillgänglighet och motverka kunskapsmässiga barriärer:

- Samtliga tjänstepersoner vid valnämndens kansli ska delta vid basutbildning om tillgänglighet, funktionsrätt och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som anordnas av funktionsstödsförvaltningen. Syftet med utbildningen är att valorganisationen ska få större kunskap och medvetenhet om bland annat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och om det nationella målet för funktionshinderspolitiken.
- Tjänstepersoner vid valnämndens kansli ska delta vid Nationell valkonferens där särskild information ges kring genomförande av tillgängliga val.
- Tjänstepersoner vid valnämndens kansli ska delta och presentera valnämndens tillgänglighetsarbete samt nyheter i vallagen kring ökad tillgänglighet, vid funktionsstödsförvaltningens chefsträff och ledarforum.
- Valnämnden ska delta vid stadens råd för funktionshinderfrågor samt pensionärsråd, för att informera om ett tillgängligt RKR-val, och för att fånga upp behov, synpunkter och önskemål kring val från intresseorganisationer.

- Valnämnden ska informera om sitt tillgänglighetsarbete i en artikelserie på Myndigheten för delaktighets (MFD) hemsida för att inspirera andra kommuner.
- Valnämnden ska utrusta röstmottagningslokaler med affischer och skyltar som ger tydlig information kring röstningsprocessen.
- Valnämnden ska i samarbete med Stadskontorets kommunikationsavdelning sammanställa en kommunikationsplan som bl.a. innehåller informationsinsatser till allmänheten.
- Tillgänglighetsstatus på samtliga vallokaler ska dokumenteras i valmyndighetens valadministrativa system så att denna blir synlig för allmänheten.
- Vid rekrytering av röstmottagare ska språkkunskaper vara meriterande för att underlätta för väljare som inte behärskar svenska språket.
- Utskick av informativt material till medborgarkontor, bibliotek, gymnasieskolor, föreningsliv, artiklar i media, bussar, kontakt med radio.
- På kommunens hemsida ska det tydligt framgå vilka olika former av röstmottagning som väljare kan använda sig av.
- Valnämnden ska ha dokumenterat uppdaterad information kring samtliga vallokalers tillgänglighetsstatus, på valmyndighetens hemsida.
- Valnämnden ska sammanställa en informativ broschyr som skickas till gode män och förvaltare för att underlätta för deras huvudmän att kunna rösta.
- Valnämnden ska samarbeta med stadskontoret och funktionsstödsförvaltningen i framställning av en lättförståelig informationsfilm och valguide inför RKR-val 2026.
- Valnämnden ska medverka till att distribuera lättförståelig valguide till lämpliga lokaler.
- Tydlig och lättbegriplig information ska finnas tillgänglig via malmo.se
- Översyn ska ske kring informationsmaterial på olika språk.

Psykosocial tillgänglighet

Psykosocial tillgänglighet är att alla ska känna sig välkomna, bekväma och trygga i en röstmottagningslokal. I en röstmottagningslokal har alla rätt att bli respekterade för den man är och bli respektfullt bemött. Psykosocial tillgänglighet i samband med val handlar om att röstmottagares förhållningssätt gentemot medborgare grundar sig i förståelse, medvetenhet och kunskap för att underlätta och hjälpa till i valprocessen så långt som är möjligt enligt vallagen och valmyndighetens rekommendationer.

Valnämndens aktiviteter för att uppnå psykosocial tillgänglighet:

- Valnämnden ska vid obligatorisk utbildning för röstmottagare informera om att väljare som på grund av funktionsnedsättning eller liknande behöver hjälp, ska erbjudas hjälp av röstmottagare. Genom utbildningarna ska därmed förutsättningar skapas för att väljarna ska få ett hjälpsamt och respektfullt bemötande.
- Valnämnden ska vid obligatorisk utbildning särskilt informera om förändring i vallagen som innebär att en röstmottagare alltid ska vara med väljare som behöver hjälp bakom valskärmen eller valsedelsställen, oberoende av om väljaren har med sig ledsagare eller personlig assistent. Röstmottagare ska kunna hantera detta på ett respektfullt och korrekt sätt.
- Valnämnden har valt att placera en röstningslokal i Malmö stads funktionsstödsförvaltnings lokaler. Förvaltningens lokaler är väl kända bland personer med någon form av funktionsnedsättning. Att erbjuda röstning i bekanta lokaler är ett sätt att öka den psykosociala tillgängligheten för en grupp med särskilda behov.
- Valnämnden ska vid särskild utbildning informera röstmottagare som ska erbjuda väljare ambulerande röstmottagning i väljarens eget hem, ett tryggt och positivt bemötande.
- Valnämndens rekrytering av röstmottagare ska ske utifrån målsättning att röstmottagarna ska spegla befolkningen i kommunen med exempelvis blandade åldrar, kön och etniskt ursprung.

Kognitiv tillgänglighet

Kognitiv tillgänglighet i samband med val innebär att medborgarna ska erbjudas lättbegriplig information, också för personer som har en funktionsnedsättning som kan påverka deras förmåga att ta emot och bearbeta information. Kognitivt tillgänglig information är lätt att ta emot, bearbeta och använda.

Valnämndens aktiviteter för att uppnå kognitiv tillgänglighet:

- Valnämnden ska utrusta samtliga röstmottagningslokaler med tydlig och tillräcklig skyltning ur ett tillgänglighetsperspektiv. Samtliga röstmottagningslokaler ska utrustas med enhetliga gatupratare för att göra det lätt för väljare att hitta rätt. Gatupratare ska också kompletteras med extra skyltar som är lätta att läsa och förstå.
- Särskilda bildinstruktioner för röstningsprocedurens alla moment ska finnas i samtliga anläggningar och röstningslokaler.
- Bra kognitiv tillgänglighet är också att det i röstmottagningslokalen finns personer att fråga. Valnämnden ska möjliggöra för samtliga röstmottagare att bära enhetliga västar som underlättar för väljare att fråga efter hjälp vid behov.
- En särskild översyn utifrån ett kognitivt tillgänglighetsperspektiv ska genomföras av expertis kring ordning av valsedlar i valsedelställen som underlag för valnämndens beslut. Ett förslag som syftar till en tydligare och mer begriplig struktur för väljaren, ska därför stämmas av med stadens tillgänglighetssamordnare utifrån ett kognitivt tillgänglighetsperspektiv.
- Informationsskyltar ska vara lättbegripliga och kompletteras med symboler.
- Valnämnden ska samarbete med Funktionsstödsförvaltningen i framtagandet av en förenklad och lättbegriplig manual för röstningsprocessen.
- Design av röstmottagningslokalerna ska vara enkel och skapa ett naturligt flöde.

Tillgänglighetsarbete i samverkan

Valnämndens permanenta valorganisation (valkansliet) ansvarar för att leda och samordna stadens resurser i samband med genomförandet av val.

Valnämndens valkansli är således beroende av en nära samverkan med stadens förvaltningar och myndigheter på regional och nationell nivå.

- Valnämndens kansli ska samarbeta med funktionsstödsförvaltningen kring informativ tillgänglighet genom att ta fram material på lättläst svenska i form av en lättläst valmanual. Valkansliet vill också samarbeta med funktionsstödsförvaltningen vid framtagande av film och bildmaterial som kan fungera vägledning vid röstning för att öka den kognitiva tillgängligheten. Samtliga på valkansliet ska delta i funktionsstödsförvaltningens basutbildning med särskilt fokus på tillgänglighet i samband med val. Valkansliets personal ska informera funktionsstödsförvaltningens chefer kring ett tillgängligt val i olika forum. En röstningslokal ska placeras på funktionsstödsförvaltningen med särskilt stöd till personer med funktionshinder.
- Valnämndens kansli ska samarbeta med fritidsförvaltningens kring urval och bokning av vallokaler utifrån fritidsförvaltningens tillgänglighetsgranskning av sina anläggningar.
- Valnämndens kansli ska samarbeta med grundskoleförvaltningen kring urval, tillgänglighetsgranskning och bokning av vallokaler i förvaltningens lokaler.
- Valnämndens kansli ska samarbeta med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen kring urval tillgänglighetsgranskning och bokning av vallokaler i förvaltningens lokaler.
- Valnämndens kansli ska samarbeta med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen för att sprida information om möjlighet att boka ambulerande röstmottagare.
- Valnämndens kansli ska samarbeta med arbetsmarknads- och socialförvaltningen för att sprida information till stadens gode män kring möjligheter att rösta.
- Valnämndens kansli ska samarbeta med stadsbyggnadskontorets tillgänglighetsexperter för att identifiera tillgänglighetsbrister vid tillgänglighetsbesiktning av vallokaler.

- Valnämndens kansli ska samarbeta med serviceförvaltningen kring särskilda åtgärder för att undanröja tillgänglighetshinder i anslutning till vallokaler.
- Valnämndens kansli ska utveckla samarbetet ytterligare med Malmö stads kontaktcenter för att Malmöbor ska ges god information kring RKR-valen 2026, möjlighet att lämna synpunkter samt erbjudas alternativa sätt att boka ambulerande röstmottagare under hela valperioden.
- Valnämndens kansli ska samarbeta med kulturförvaltningen för att skapa enhetliga och generösa öppettider i kulturnämndens lokaler såsom bibliotek där förtidsröstning ska erbjudas.
- Valnämnden och valkansliet medverkar på rådet för funktionshinderfrågor inför valet och i uppföljningssyfte efter valet.
- Valnämnden och valkansliet medverkar på pensionärsrådet inför valet.
- Valnämnden ska söka efter samarbete med intresseorganisationer som är verksamma kring funktionshinderfrågor för att aktivt involvera personer med funktionsnedsättning vid exempelvis design, tillgänglighetsbesiktning av vallokaler, framtagande av punktskrift mm.
- Valnämnden ska delta i storstadsnätverket för valadministration och det skånska valnätverket kring frågor om hur tillgänglighet bäst kan uppnås vid genomförande av val.
- Myndigheten för delaktighet har valt Malmös valkansli för att skriva en artikelserie kring en kommuns arbete att genomföra tillgängliga val. Förhoppningen är att Malmö valnämnds tillgänglighetsarbete ska fungera som inspiration för andra kommuner.